

Szerkesztőség és kiadó hivatal
S. échenyi-utca SIMON-ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

HIRDETÉSENYEK.

előfizetési pénzek és a kiadás körüli papusok
valamint a lap szelemi részét illető
minden közzelmenyek ideintéendők.

Hírdemtelten levelek csak ismert kézektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán	
küldve:	
Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábpettisor egyszeri beiktatásért 5kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilatár 4 hasábpettisorért 20 kr.
Hirdetést vagy reclamat magában foglaló
újdonság sora 50 krajczár.

XIV. évfolyam 1887.

Debreczen. Hétfő, augusztus 8.

152. szám.

A közvélemény mint eszköz.

Egyes emberek gyarlóságánál sokkal nagyobb a közvélemény gyarlósága. Ha egy embert az orránál, a nemzeteket közvéleményükönél fogva lehet vezetni. A nót elcsábítják ékszerrel, selyem pántlikával, a közvéleményt megnyerik hízéggel. A nemzet maga nem más, mint papucs alatt levő férj, a kalapot viselő asszony, a közvélemény. Okos beszéddel nem fogod meg, de ha bókolsz neki, ha szépséget dícsérsz, hűségének hízégsz, okvetlen a lépedre megy.

Elnéze, hogy ezt a két nagy nemzetet, a németet meg a francziát, hogy mint tartja fegyverben a diplomácia ügyessége. Bismarck nem adja sokért, hogy a franczia mindig a revanchot emlegeti. Soha ennél biztosabb óvszer a köztársasági szellem ellen.

Egész Európában az volt a hit, hogy egy állandóbb franczia köztársaság okvetlen maga után viszi a németet, mely nemzet a köztársaságra tökéletesen meg van érve. Pedig dehogy viszi! A helyett, hogy megértsek, inkább megeszik egymást. A franczia nemzet, a helyett, hogy egy nagy eszme előharcosává lenne s Európa köztársasági érzelmű nagy többségének élére állna, a revanche gondolatának él és Elzász-Lotharingiával bibelődik, mely amint hogy nem tette, ugy nem is tenné boldoggá soha. De hát a közvéleménynek a revanche gondolata hízégsz, és Boulanger megmutatta, hogy lehet kis ésszel ha nem is nagy, de híressé lenni. És daczára, hogy Boulangerrel felsültek, amint egy másik hasonló szélihámos fráter akad, ki a revanchot fogja emlegetni, ismét felül neki a közvélemény.

Mit tudna pedig a franczia nemzet tenni, ha egyet értene a némettel! Ez a két nemzet diktálhatna Európának, s

csak addig és akkor lehetne háboru mi kor ő akarná. Megkezdhetné a lefegyverzést, felállíthatná a béke bíróságot és az örök békét. De mi neki a lefegyverkezés, az örök béke, a népek nyugalma, mikor ott a revanche! Ez kell! Ezt az egy szót, melyben nemzedékek sorsa rejlik, nem képes elejteni. Mert megakarja mutatni a németnek, hogy ő az erősebb.

Nevetjük a killekedő gyermekeket, mikor egyik a másikat földhöz veri s a legyőzött ismét neki megy a győzőnek. „Ne félj Pista! Ne hagyd magad Jancsi!” — Ime Jancsi és Pista a két nagy nemzet képében. S ami őket elleségs lánban tartja: a közvélemény hűsága!

Ott van egy másik képletnek az orosz nemzet. Ennek meg Katkov kellett, a ki szép regékét mesélt a Balkánról, dél-Szláviáról, szlávok egyesítéséről orosz patronatus alatt, és a nihilisták nem voltak képesek tért foglalni. A kutya sem törődik a belügygel és az alkotmánytal, csak egy kis bolgár sándarab mutassa magát a láthatáron. Es hogy ne lett volna Katkov kedves embere az orosz ezárnak. Ha ő nem tartja beszéddel a közvéleményt, talán forradalom üt ki. De mikor a nihilisták egyet kiáltottak a belügyről, Katkov százát kiáltott a külügyről, és csinált olyan Balkán demonstrációt, hogy amazok is bele süketültek.

Mennyire kell pedig a bolgároknak ez az orosz boldogítási vágy! Maga az orosz nemzet elképzelhetné a jómódot melyben ő van, s melyet a bolgárokkal kíván megosztani. De mikor Katkov hízelegni tudott a közvéleménynek és levette lábáról. Mikor a közvélemény Katkovval édelegve felelte Szóibériát és az ezekre menő szabadsághúst kik a békők nehézságot hordják, mig nemzetük a zsarnok karjai közt kéjeleg.

Ilyen a közvélemény! Ma itt, holnap ott hízélegnek neki, ma ennek, holnap annak a kedvese, csak a hűségát tudja simogatni. Es ha a franczia monarchistáknak eszük van, felhagynak a monarchia emlegetésével és lesznek tisztán revancheisták: Ezzel megbuktatják a köztársaságot.

— A törvényhatósági bizottságok tagjainak névjegyzéke. A törvényhatósági bizottságok tagjainak névjegyzéke a törvény értelmében minden évben kiigazítandó. A belügyminiszter a kiigazításnak kellő időben való foganatosítható tekintetéből felhívta ennél fogva a törvényhatóságokat, hogy a legtöbb adófizető vármegyei bizottsági tagoknak a jövő évre érvényes névjegyzékét, a kir. adóhivatalok részéről a törvény értelmében aug. 31-ig a törvényhatóság rendelkezésére bocsátandó adókimutatások alapján leh. tő mielőbb készíttessék el és aztán a választott bizottsági tagok sorában támadt üresedéseknek választás utján leendő betöltését is oly időben eszközöltessék, hogy a törvényhatósági bizottság tagjainak az 1888. évre érvényes névjegyzéke a folyó év végéig multhatatlanul egybeállíttassék.

Külföld.

A szerb király távolléte alatt ki tegnap Tátrafüredre utazott, a minisztertanács vezetői az ország ügyeit. P. most Belgrádban egy fontos hivatali bizottság ül össze, azon bizottság t. i., mely az alkotmány revíziója ügyében van javaslatokkal megbizva Arról van mindenkifelelt szó, hogy Szerbia megtartsa-e az egy kamara rendszert, vagy léptesse életbe a két kamarát. Továbbá szabályozni kell a miniszterek felelősségét és az állampolgárok jogait.

Német hadi kézüldőése k. Brüsszelből jelentik: Az ottani lapok meglepő részleteket közölnek a német belügyminiszterium egy rendeletéről, mely a német-belga határon huszonnhat stratégiai vasúti indóház építését célozza oly módon, hogy 300,000 ember Belgiumot át gyorsan a franczia határra legyen szállítható. Brüsszelben e hír örömi izgatottságot keltett.

birodalom; másrészt pedig a Rómát szorosan körül ölelő idegen nézések. Ez utóbbiak készek voltak bármiféle magas kultúra felvételére és az ő egész benső életük lázas forrongása csakugyan egy ilyen kultúra után áhított. E népek belső külföldön már a kezdődő közmopolitica mutatkozott. A törekvés egy kosmopolitica szemlében és értelemben szervezett magasabb erkölcsi élet — mondjuk vallás — után mindinkább erősöbbsé vált. Mert az akkori viszonyok bezejében rejtett, hogy a forrongó és vajdó elemek csakis egy ilyen, az általános emberi szeretetre és tökéletes tiszta erkölcsi életre alakított vallás emelhet fel.

A kedélyeket egyedül magasztos célok és nemesbb irányok felé vezető érület megszületett s ez a kereszténység volt. A kereszténység által megalkotott gondolkodás és érzés teljes alakjában véve eltér az őt megelőzőt pogányvallásától. Az erkölcsi és művészi életben megszületett új gondolkodási irány nem elégedhetett meg az addigi kultúra eredményével, tovább kellett azt fejtenie. Es miután a közös istentisztelet s az egész községnek az áldozásban együttes részvétele képeztek a keresztény kultúra alapját; nagyon természetes, hogy a szűk ségletek is mások levélnek.

Es ez a szükség teremtette meg azt az építkezési modort, amit általában az ókeresztény építészet czímmel illetnek.

Igaz, hogy az építkezési formák átalakítása és az új templomhoz való illesztése csak lassan mehetett végbe. Mert hiszen a keresztény közégek az első századokban a legkénytelenebb üldözések tárgyai voltak: istentiszteletüket csakis magán házakban és az ugynevezett katakombákban végezhették. Ehaz járult még az is, hogy midőn aztán a keresztény vallás Rómában a törvényvédelme alá jutott (Nagy-Konstantin alatt 313.) akkoriban az antik művészet már teljes hanyatlásban volt és az egész műveltség az izlésnek s erkölcsi-

Debreczei tanintézetek.

Az 1886-87 iskolai évben.

VI.

Az ev. ref. főiskola akadémiái tanzakairól (Folytatás)

A kollégium akadémiái tanzakairól (hit-tani, bölcsészeti — jog és államtudományi tanfolyam) szülő Evkönyv ismertetésénél most már attérünk a statisztikai adatok felsorolására, melyek a tanárok és tanuók létszámáról, ösztöndíj alapítványokról, tanulók segélyezéséről és munká kodásáról, vizsgálatok eredményéről stb. nyujtanak általános áttekintést.

A mult tanévben a hittudományi szakban 5 nyi városi rendes és 1 helyettes, a jog és államtudományi szakban 5 ny. rendes és 3 helyettes tanár tanított. A bölcsészeti tudományokat 6 tanár adta elő.

A mi pedig a tanuló ifjuság létszámát illeti: A tanév első felébe beiratkozott a) hittanhallgató 69 (I. év. 13. II. év. 16. III. év. 16. IV. év. 14.) végzett 10 b) joghallgató csak 114 (108 rendes, 6 rendkívüli; I. év. 39, II. év. 32, III. év. 24. IV. év. 19.) és összes akadémiái hallgatók száma volt tehát a tanév elején 183. Eszámok a második fél évben így alakultak: hittanhallgató volt 69 (ugy: nany nyi mint az első fél évben); joghallgató 102 (mindannyi rendes; és pedig I éves 31; II év. 31. III év. 23. IV év. 17.

Vallásukra nézve a hittanhallgatók mind ev. reformátusok. Joghallgatók közül pedig ev. ref. vallásu 89, ág. hitv. 3, róm. kath. 13, gör. kath. 4, mozes vallásu 5.

Hittanhallgatók mind magyarok, a joghallgatók közül 1 német, 1 szerb. 1 oláh, a többi joghallgató nemzetiség tekintetében mind magyar.

Hittanhallgatók megyék szerint: Hajdu 17, Szatmár 13, Bihar 12, Békés 7, Jász-N. K-Szolnok 5, Szabolcs 4, Csongrád 3, Aranyos Torda 1, Zemplén 1, Bars 1, Máramaros 1, Szilagy 1, Baranya 1, Bács 1.

Joghallgatók megyék szerint: Hajdu, 31 Szatmár 23, Bihar 13, Szabolcs 11, Jász-N. K-Szolnok, 9, Békés 5, Csanaád 3, Bács 2, Heves 2, Szilagy 2, Berag 2, Ung 1, Máramaros 1, Szepes 1, Pest-Pilis 1, Szeben 1, Ugoosa 1, Tolna 1, Abauj 1, Torontál 1, Trencsén 1, Ausztria, Tehát a hittanhallgatók 14 megyéből, a joghallgatók 21 megyéből valók, 1 pedig Ausztriából.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A debreczeni czegléd utcai ref. új templom.

— Műépítészeti szempontból. —
Közli: egy laikus.

A debreczeni czegléd utcai ref. új templom néhai Szombathy István debreczeni volt főbíró s ennek áldott emlékü özvegye Veresmarthy Zuzsanna kegyes alapítványából már teljesen felépült, jelenben a most élő hívek adakozásából felszerelés alatt áll. Es mihelyt a templom orgonával is ellátva teljesen felszerelve leendő: azonnal átfog adami rendeltetésének.

Mint hogy ezen templom a magyar alföldön eddig divatban volt építkezési modortól eltérőleg csucos-ives (goth) stílyben van tartva, nem látszik feleslegesnek azok kedvéért, kiket ez ügy érdekel, tájékozásul közzé tenni annyi, amennyi a templom szerkezetére vonatkozik. Sőt e köteleességnek teljesítése elől alig is lehet kitérni. Mert ha egy magános ember, ki a tisztességre valamit tart, igyekszik a külvilággal érintkezése közben egy ültöködni hogy visszatetszést magára nézve ne vonjon, s ha egy jóra való egyén, ha ugyan módja és izlése van hozzá, ki magasabb házat épített, igyekszik tehetőségéhez képest úgy alkalmozkodik, hogy azon községnak, melyben házat épít, díszére szolgáljon építkezésével: mennyivel inkább válik erkölcsi köteleességévé bármely hitfelekezett nek az, hogy századok tartamára szóló templomépítésével, azon városnak, melyben megtelepedett, lehetőleg ékességére szolgáló épületet alkosson, olyat, mely sem a jelenkor izlésének megét e ne maradjon, mind pedig a jövő maradék méltányló elismerését kiérdemlje.

Egy magyarral — vajjon nem éppen e jelen sorok írójával-é? — történt, hogy midőn a külföldön jártában Strassburgban a

Münsternek és Kölnben a az épülő Domnak szemlélésébe mélyedve a kísérletében levő kalauznak azon kérdésére ugy-e szépek remek-e ezek? — egykedvűleg ekként válaszolt „hát hiszen ezek szépek sőt bizony remekek is, csak hogy én mindkétbőn egy hijjányt fedeztem fel. „Mi legyen az? — kérdé tünődve a kalauz. Az utas ekként felelt: „az, hogy sem egyik sem másik nem mi énnek magyarországi r-formátusoké“ A debreczeni czegléd utcai ref. új templom miénk, magyarországi reformátusoké s ha bár ama fent említett remekművekkel távolról sem hasonlítható össze; de mert miénk, illő, hogy róla tüzetesen emékezzünk; lévén e templom egyike azon nem nagy számu látványoknak Debreczenben, melyek méltán igénybeveszik az itt megforduló idegenek gondos figyelem mel megtekintését. Közleményünket nyugodt lélekkel adjuk át a nyilvánosságnak, melyen győződve hogy a nyilvánosság útján meg hozott közvélemény hű szövetségese minden jó, hasznos becsületes szándéku törekvésnek, valamint kérelmetlen szigorú bírja bármely ferde irányu vállalatnak.

Midőn azonban jelen sorokat írjuk, távolról sincs szándékunkban s m a profán építkezések történetét sem általában a különböző időkben eleitől fogva divó egyházi építkezések történetét megírni, hanem szorítóknak egyedül a csucos-ives (goth)-stílyban épült templomok szerkezetének ismertetésére. Vajha oly kedvesen venné s oly gondos figyelmére méltaná e sorokat a nyájas olvasó, mint a miő érdeklődéssel s meleg odaadással forgolódtunk mi azoknak közzétételében.

I.

A római nagy birodalom bukása nem csupán a világhatalmat kezében tartó római népnek volt aláhanyatlása. Az magával rántotta a vele összekötöttségben levő nemzetek erkölcsi és művészi életét is. Két hatalmas tényező állott volt az akkori időben egymással szemben. Egy részről az állam rül római

ségnek dolgában elposványosodott pogányságnak s nyellette, uralmát. A római birodalmat megbuktató néptörzsek meg sokkal barbárabbak voltak, sem hogy egy új építészeti formát tudtak volna létesíteni. Es így világos, hogy az átalakulás processusa csakis hosszas áina-munka lehetett és eleinte csupán a római formák kisebb-nagyobb mérvű átalakítására szorítottok.

A keresztények istenházai alakjau legelőször is a római basilikát fogadták el, mert a basilika alaprajzi elrendezése felett meg leginkább szükségleteiknek, amennyiben a templomhajójában a hallgatóság, a félkör alakú apsisban (opszisz) nézőtér, egy görög ígétől: optomai) az oltár ta ált megfelelő helyet.

A basilikának hosszukás négyszögű alaprajza, külső felépítésében is érvényre jutott, rendszeren antik oszlopokkal tagozott hatalmas tömeget képezve. Menyezete lapos fennmenyezett volt vagy a fedél-szék gerendái szines cizíratokkal ékítve képezék azt. Világos, hogy az ő keresztény basilika nagy befolyás-al volt a templom építészetre általában, mert a basilikának ugy egész alaprajzi elrendezése, mint részletei is simultak az új vallás követelményeivel. Az egészen előmlő egyszerűség lélekemelőleg hatott a szemlélőre s teljesen megfelelt az akkor még annyira tiszta s Jézus tanítását hiven követő keresztény vallás egyszerűségében magasztos kívánságának.

II.

Már az ő keresztény építészet képezett ki egy másik formát is, mely mondhatni a keresztény vallás lényegéből fejlődött volt és ez a középpontos elrendezésű templom vagyis az ugynevezett centrál építmény.

A templomoknál alkalmazott centrál építmények anél inkább megféleltek a puritán keresztény vallás követelményeinek, minél következetesebben van bennök keresztül vive az elnevezésbe rejtett fogalom t. i. hogy az tényleg centralis középpontos legyen. Vagyis

... a mint hir...
... a ki inkább...
... a városok örülete...
... a Wiltne közremű...
... a mint hir...
... a ki inkább...
... a városok örülete...
... a Wiltne közremű...
... a mint hir...
... a ki inkább...
... a városok örülete...
... a Wiltne közremű...

mondta az esetet a rövidlátó mamának, ki szeretetteljesen mosolygott felette.
De már az sehogysem tetszett, hogy a pinózer marhasültet hozott. A fia sódort, a leány pedig compotot akart. Elkezdtek ordítani; az egyik az apját püfölte, másik meg a mama ruháját rángatta, minek következtében ez még jobban beleöltött az orrába; meg lökte hát a gyereket, az egyensúlyt vesztett s elűtötte a másikat is. Ennek természetes következménye volt a két gyermek hajbakapása. Csakis a sonkával, meg a compóttal lehetett őket magukhoz téríteni; mit is üdvösköztél fogadtak, s győzelmi kurjongatások közt fogyasztottak el.
Hát még a zongora! Mikor valaki elkezdte a skálát jobb kezével; ha ez kifárad, akkor ballal. Míg a bal játékos, addig a jobbik pihen, és megfordítva; szóval mindig van pihenés. Azután következnek mind a két kézzel való játékok. Na már ebben utóljára csakugyan kitarad mind a két kéz, s minútán szerencsére minosen harmadik, és negyedik hát a játékokt abban kell hagyni. Most nagyobb gyermek ül le. Ez legalább már darabokat fog játszani. — Ugy is van, a Tékózlóbi játéka a Bálint hangzatos nótáját, melynek az a refrénje hogy „Szegletbe vágom a gyalut, — jó éjszakát világ!”
Nem szép ugyan, de legalább — vigasztalod magad, hogy rövid lesz. Csalatkozol! elfelejtkezél a variációkról! Meit az a jeles nóta — variálva is van, m g pedig mindenféle durban, molland, tempóban és akkordokban. Lefőzi a Velencei karnevált.
De ezalatt ám a másik újra visszanyerte keze erejét, ujjai rugakonyaságát; ujbló neki lehet a skálának. — Mikor ismételtén kifárad, — megint a másik vagdalja variációkban a gyalut a szegletbe. Bizony ennek a hallgatóság mondhatja el igazán a refrénjét: „Jó éjszakát világ!”
Kovács B. Gyula.

Napi hírek.

Egyházkerületi bizottság ülése.
Folyó hó 5-én ülésezett, Gr. Dégenfeld József egyházmegyei gondnok elnökele alatt azon egyházkerületi bizottság, mely a ti. számtali ev. ref. egyházkerületi pénztárt illetőleg költségvetés készítésével bízott meg. A költségvetés keretében több rendbeli javaslatot terjeszt a bizottság a közelebbi egyházkerületi közgyűlés elé. Igy p. o. az 1887. évi 52-ik számú egyházkerületi közgyűlési végzésben olvasható felhíváshoz képest javasolja, hogy az egyházkerület 2000 frt töké 5%-os kamatának felajánlásával járuljon a magyar prot. tudományos irodalmi társaság anyagi támogatásához. Továbbá az 1887. évi 83-ik sz. egyházkerületi végzésben álló felhíváshoz képest javaslatba hozza, hogy a Mácsay Sándor zene- és énektanár fizetése az egyházkerületi közigazgatási pénztárból 250, az énekes könyvi pénztárból 100 frttal javíttassék, ugy azonban, hogy a közigazgatási pénztár ezen járuléktevedése alól — legkésőbb 3 év múlva — fölmentessék.
A filokszéraról szerencsétlenségünkre — úgy látszik — mindennap beszélünk kell. Szomorú rovatot kel nyitnunk a számára. Hiszen már a mi kertjeinkben is fellepett ez a rettenetes szőlőpusztító rovar. Ujabbán a filokszéra terjedésének megállapítása végett a földművelési miniszter körrendeletben utasította a törvényhatóságokat, hogy valamennyi községben és rendezett tanácsu város határában lévő összes szőlőket valamint azok a kerteket is, a melyekben szőlőtőkék vannak, a községi elöljáróság, egy községi es küdti illetőleg a tanács kiküldötteiből, továbbá a hegymesterből és egy két értelmű hegybeli szőlőbirtokosból alakítandó bizottság által, még a folyó aug. hóban járassék be s az eredményről a járási főszolgabíróknak, illetve a polgármesternek legkésőbb szept. 10-ig tegyenek jelentést. E jelentések összesítve szeptember 25-éig az alispánokhoz küldendők, kik azokat a közigazgatási bizottságokkal való közlés után október 20-ig a miniszterhez felterjesztani tartoznak.
Lódijazás. A lötenyésztés emelésére alakult társulat t mint már emittettük f. évi augusztus hó 15-én Debreczenben a nagy országos lóvásár alkalmával lódijazást rendez. Nyolcz díjat fognak kiosztani: négyet kocsilovak s négyet paripák és hatas lovak számára. A lódijazásnál a társulat képviselői fogja magát és jury is lesz kiküldve.
A Marosba fult sámsoni bakkan csos. A most Aradon tartózkodó 39 gyalogezredből, Tóth Imre főnök közben a Marosba fult; holttestét csak aug. 2-án fogták ki é. ugyanazon napon katonai díszszel temették el. Az elhunyt sámsoni születésű volt.
A Merkel féle cirkusuz már az idén nem jön Debreczenbe, hol pedig készült néhány előadást tartani. A fővárosi állatkert igazgatósága ugyanis augusztus közepéről fogva a város ligetbe szerződtette a kitűnő cirkusuzt.
Milyen idő lesz a héten? Esőt várunk már hetek óta s a meteorológiai intézet még most sem tud azval a jövődeléssel ürvendzetni meg bennünket, hogy már ma vagy holnap áldásosan megfognak ázni mezőink. Csak a hét vége felé lehet kilátásunk esőre. Ugyanis az időjárás tényezők jelen állásában a jövő hétre ennek első felében csendesebb, szárazabb s egyre melegebb időt várhatni, mely a hét utolsó felében esőkkel, itt

re, Leszkai János. Leszkai Gyula, Ifj. Lichtenstein József, Nagy Mór, Szabó Gyula. Tardi György. Belépti jegy sz. mélyenként 2 frt. Jegyek válthatók este a pénztárhoz. A nagy-károlyi tűzkárosultak javára teendő felülkötések közönséggel fogadva hirlapilag nyugtáztatnak, Kezlete 9 órákor.
A keleti kéjtuzásában — melyet a m. á. v. városi menetjegy irodája rendez Cairóba, Jeruzsalembe, Konstantinápolyba, Athénbe, stb. — résztvevőket figyelmeztetjük rra, hogy ez utazásra mindenkinek utlevéllel el kell magát látnia. Ez különösen azért is szükséges, hogy az utazók esetleges postaküldeményeiket az érintendő pontokon Egyiptomban, Palesztinában, Török és Görögországban, minden akadály nélkül kikaphassák. — Az utazók tájékozására a megteendő utról a szükséges felszerelésről és más egyebtről legközelebb mag fog jelesni egy kis füzet, melyet a keletet annyira ösmerő kiváló orientálistánk dr. Erdődy Béla ír. — E füzet, — melyből minden jelentkező kap egy egy példányt, minden szükségesről legkimerítőbb tájékoztatást fog nyújtani. — Erdődy ur egyébkint volt szives elvállalni azt is, hogy a társaságnak kalauzi, szellemi vezetője, ugy szólván mestere legyen, ami lehetővé teszi, hogy a résztvevők ez utazást úgy az élvezetesség miatt a hasznosság szempontjából teljesen kiaknázzák. — Megemlítjük még, hogy Széchenyi Pál gróf ipar és kereskedelmi miniszter helyett az államtitkár Matiekovits Sándor, felszólította — alexandriai, jaffi és jeru sálemi, consulusaink arra, hogy az utazókat támogassák mindenben amiben bozzák fordulnak. — Jelentkezhetni a résztvételre a menetjegy irodában, csak e hó 20-ig lehet.
A hatvanutcai vasút ügye gyorsan közeledik a megvalósulás felé. Szombaton d. e. már megtörtént a vonal nyomjelzése, mely alkalommal a városi hatóságot Vértessy István tanácsnok és Balogh Mihály főmérnök, a vasuti vállalatot Lengyel Imre Márk Endre, Kovács József, Komlóssy Arthur és Balla Mihály képviselték, kiknek részéről, mint szakértő, Tóth Béla építész volt jelen. Részt vett a nyomjelzési munkálatnál Zelenka Sámuel vasút építő mérnök is; valószínűleg ő fogja a közúti vasutat építeni. Ő volt az építő mérnök az emelléki vasutaknál is. A tárgyalások már folyamatban vannak elől. A új vasút közvetlen a „Bika” szálloda elé indul ki s a vásártéri indóház a Nagy Hatvan utca baloldalán fut végig. — Innen a Pesti soron, a Csige és Vén kertek között megy ki a Baromvásártérre egészen az udvarhelyi féle szarvasmarha szállóig. Ugyanezen nyomjelzési munkálatnál bejárta a küldöttség azt a rövid utat is, mely a h. b. örszörményi országút sorompójától a Vén és Újkerék között az „István” maiom telepéig vezet, mintán a társulat ezen szárnyvonalat is kiakarja építtetni. Idéig csupán a Debreczenben elhelyezett aláírási íveken jegyezték csaknem az összes részvényeket; pedig még a vidékről nem érkeztek be az ívek. Ujabbán báró Edelsheim Gyulay Lipót, ki debreczeni nagybirtokos a Gyulay Macson, valamint a lötenyésztés emelésére alakult részvény társaság 10—10 részvényt jegyeztek. A társulatnak ez idő szerint 4 gróf és 1 báró részvényese van, u. m. Gr. Deszseffy Aurél, gr. Dégenfeld Gusztáv, gr. Dégenfeld Lajos, gr. Dégenfeld József és br. Edelsheim Gyulay Lipót.
A szerencsétlen Linder Ottóné javára, kinek nyomorult sorsára szombati számunkban hívtuk fel a könyörületesszivek figyelmét, lapunk szerkesztőségében adakoztak. Maróczy János, Dr. Kola János és Sinay Gyula urak 1—1 frintot. További adományokat a szerencsétlen asszony nevében közönséggel nyújtáznak.
A csizmadiák temetkező társulata. A debreczeni csizmadiá ipartársulat tegnap délután nagy számú tagjainak jelenlétében közgyűlést tartott, melynek tárgyát a társulat kebelében alakítandó temetkezői társulat létesítésének ügye képezte. Pál János, ki az eszmének egyik lelkes kezdeményezője volt, ugyis mint a régi temetkezői egyesület pénztárnoka, az újonnan alakítandó temetkezői társulat szervezését részletesen ismertető, az a jelen volt tagok által kedvezően fogadott s beható megvitatás után a gyűlékezett következő határozatban állapodott meg. 1. A társulat temetkezői egyesület alakít oly formán, hogy minden tagért, ideértve a nőket is a részvény társulat pénztárából személynként 1 frtot tesz le az egyletbe való beiratás címén. 2. Haláleset alkalmával minden tag kötelezi magát 10, legfeljebb 12 frt. fizetni, mely összegből egy későbbben meghatározandó összeg a gyászoló családnak kifizetendő. 3. A társulati köteleken kívül állóiparosoknak valamint a családtagjainak az egyletbe való belépése megengedtetik, oly feltétellel, hogy természetesen, hogy beiratás díj címén 1 frtot az illetők tartoznak fedezni. A közgyűlés ezzel véget ért. Örömlüknek adunk kifejezést, hogy a csizmadiá ipartársulat ily nemes és életrevaló intézmény létrehozása tárgyában az első lépéseket megtette. —
A debreczeni színháznak a Tékózlóhoz festett díszleteit öt egymástutáni előadásban van most alkalm a fővárosi közönségnek megtekinteni. A multkor a „Vadászfátyol,” tündéres díszleteit látták és dicsérték meg, pénteken pedig a „Mikadói” díszletért cserébe kapott „Tékózló” díszle-

teire következett a sor. A sajtónak ezekre az az egyhangú ítélete, hogy igen szépek, hanem már kissé kopottak, s feltétlen reájok a tatarozás. Melagen ajánljuk ezt az ítéletet Tegledi László színházi felügyelő ur figyelmébe. A „Fővárosi lapok” a Tékózlónak díszleteit izléséseknek nevezi, a melyek még mindig nyűnyörköttek a szemet, habár itt ott kopotas szinükön meg is látszik az évek és gyakori használat nyoma. A „Pesti Hirlap” ugy tünteti föl a Tékózlónak a népszínházban való színrehozatalát, hogy az a cserébe kapott debreczeni díszletek kedvéért történt s az első a pénteki előadást „debreczeni dicsőség”-nek nevezi, miután alig talál abban egyéb dicsőerni valót mint épen a debreczeni díszleteket, meg Margó Czília üde hangját, de a ki már szintén a miénk debreczeniek.
Táncmulatság Székelyhídon. A „székelyhídi kisdődöda-egylet” választmánya Augusztus hó 14-én a fürdőház nagy termében a Kisdődöda javára táncmulatságot rendez Belépti díj 50 kr.
Rajztanítás. Dr. Halász Sándor kollegiumi tanár folyó évi augusztus havában a szabadkézi s mértani rajzból, továbbá a németből magán órákat ad. Ajánljuk e jó alkalmat a tisztelt szülők figyelmébe. A feltételek nagyon jutányosak. Értekezhetnek N. Péterfia utca 842. szám alatt napoként 2—3 óra között.
Halálozás. Hajdu István leánynevelői tanár ur családjának gyáza van. A köztisztvisletben álló család legkisebb tagja, a 8 hónapos Imre elhunyt. Temetése kedden d. e. 10 órákor lesz az ev. ref. egyház felső leányiskolája épületéből.
A debreczeni gazdasági tanitézet pénzügye. Nem érdektelen felemlíteni, hogy 15 állami gazdasági szak iskolának 1886-ban 398800 frtnyi kiadást igényelt. Evvel szemben ezen intézetek bevételei 285346 forintot tettek. A debreczeni gaz. tanitézet kiadása az említett évben 20675 frt s b. vétele 1500 forint a földműves iskola bevétele 37390 frt. kiadása pedig 32360 frt. volt.
Csillaghullás. Csillagászok és szerelmeseik (a kik még tán a csillagászköznél is jobban ismerik az eget) jól tudják, hogy aug. 9—13-ig vannak a nagy csillaghullások. Egy meteorgyűrű van tudniillik az égen, mely bizonyos időközökben találkozik pályáján a földdel: ekkor vannak a nagy csillaghullások. Már 830-ban Krisztus után észlelték ezt a szép tümenényt s azóta ismétlődik ez minden augusztusban. Legerősebb e tümenény aug. 10-én, szent Lőrinc napján; figyelmeztetjük rá a szentimentális fiatal hölgyeket, hogy legjobb ekkor csillagot választani, legalább mindjárt le is hull és van ok a közkedveltségű melankóliára.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.
TÁTRAFÜRED. aug. 8. Milán szeb király tegnap este Budapestről ide érkezett, hol az egész fürdőző község megjelent fogadtatására, melynél a fürdőigazgató üdvözölte.
RÓMA aug. 8. A király nem fogadta el a kabinet lemondását, hanem a miniszter tanács javaslatára Crispit nevezte ki belügy és ideiglenes külügyminiszternek.
GASTEIN. aug. 8. O felsége a király tegnap délben bucsu látogatásra megjelent a fürdőkastélyban, hol majdnem egy félórát maradt együtt Vilmos német császárral. Távozáskor a császár a lépcsőig elkísérte királyunkat, hol az uralkodók elbucsuva szívélyesen megölelték és megcsókolták egymást. A fürdőkastély előtt bucsutisztelgésre megjelentek a német-osztrák-és magyar arisztokraták. Királyunk kocsijának megindulásakor a német császár is megjelent.
SZÓFIA, aug. 8. A Reuter ügynökség jelenti, hogy a regensek szombaton éjjel a minisztereket táviratiig hívták fel, hogy azonnal menjenek Ruscsukba. A miniszterek azonnal oda utaztak. A fejedelem kísérete Bécsből szintén elutazott.
SZÓFIA, aug. 8. Biztos hír szerint a miniszterek Ruscsukba mentek a fejedelem megérkezését várni.

Felölös szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Eladó

250 drb 4 éves jókarban levő úrih, 100 darab 3 és 4 éves tinó.
Értekezhetni „Szabó Lajos fia” cégnél Debreczenben.

III. Árverési hirdetményi kivonat.

A nánási kir. bíróság mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a
h. bősörményi r. t. takarékpénztár vég-
rehajtónak K. Papp Mihály végrehaj-
tást szenvedő elleni 173 frt tőkekövetelés
és járuléka iránti végrehajtási ügyében
a debreczeni kir. törvényszék (a nánási
kir. járásbíróság) területén lévő, Dorogon
fekvő a dorogi 3493 sz. tjkvi A I. rsz.
házas udvarra 160 frt, ugyanazon tjkvi
A I. 3 rsz. gyulási földre 45 frt és a
2455 tjkvi A I. 1 és 2 rsz. szállás föld-
ekre az árverést 260 frtban ezennel
megállapított kiküldési árban elrendelte,
és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok
az 1887. évi aug. hó 11-ik napján d. e.
9 órakor Dorog város házánál megtar-
tandó nyilvános árverésen a megállapi-
tott kiküldési áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az
ingatlanok becsárának 10%-át
készpénzben, vagy az 1881. évi
LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal
számlott és az 1881. évi november
hó 1-én 3333. sz. n. kelt igazság-
ügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijel-
ölt óvadékképes értékpapírban a ki-
küldött kezéhez letenni, avagy az 1881.
LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánat-
pénznek a bíróságnál előleges elhelye-
zéséről kiállított szabályszerű elismer-
vényt átszolgáltatni.

Kelt H. Nánás 1887 évi Junius hó
5-ik napján.

A nánási kir. járásbíróság mint telek-
könyvi hatóság.

Sebestyén
kir. aljárásbíró.

A lótenyésztés

emelésére alakult részvény-
társaság

1. é. augusztus 15-én Debreczenben
az országos lóvásár alkalmával

lódijazást rendez.

Ez alkalmattal négy díj kocsilovak-
nak és négy díj háts lovaknak ki lesz
osztva, mire az igen tisztelt lótenyésztők
figyelmeztetnek.

Budapest, 1887. július 31-én.

Az igazgatóság.

Kiadó lakás.

A Nagy-Várad utcái 2210.
sz. a. házban 3 szoba buto-
rozva vagy a nélkül, együtt
vagy külön, minden órán
kiadó.

H i r d e t m é n y.

Hajdúvármegye alispánja az 1887. évi augusztus hó 3-án kelt 5746 számú
rendeletével a szovát szoboszlói megyei uton Szovát községnél a Kösely patakon
lévő hid újbból felépítését 810 frt 59 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat fogana osításának biztosítása céljából az 1887. évi
augusztus hó 22-dik napjának d. e. 10 órájára a Hajdúvármegyei m. kir. állam-
építészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati verseny tárgyalás hirdettek.

A versenyzői óhajtok felhívom, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának
elvállalására vonatkozó az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes
feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitzűzött nap
d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mi-
vel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek
a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban na-
ponkint megtekinthetők.

Kelt Debreczen 1887 augusztus hó 4-én.

Hajdumegyei m. kir. államépít-
észeti hivatal.

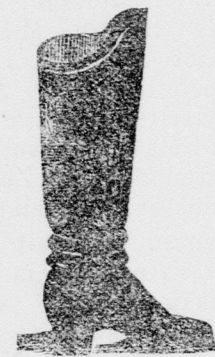
A LEGJOBB ALKALOM

Női és férfi leány és gyermek cipő áruk

legelőszobani beszerezhetésére.

Köztudomásra hozom, hogy helyben főpiacz Biedermann palotá-
ban Május óta fenállott cipő üzlettel felhagytam és az abba levő egész cipő
áruraktárt fő üzletomb.

piacz-utca a városház épületébe

Az arany csizmához.

helyeztem át, miáltal azon helyre be jutottam, hogy az előre
hadt idény dacára is raktáramat csökkenthessem, a ruimát oly oleső
áron becsátom a vevő közönség rendelkezésére a minőket még
Debreczenben nem ismertek.

A n. é. közönség további szives pártfogását kéri
tisztelettel

FALK OTTÓ

Debreczen, főpiacz utca a városháza épületében.

Megrendelések mérték után ugyszinte javítások gyorsan és pontosan
elkészítetnek.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, misz rint a város
tulajdonát képező, most a cukorgyár által bérelt majorsági földekből egy a tég-
lavető gödrök közelében, a kiosztott új földek mellett fekvő 38 hold és 1471
□ öl területű tagföld; — egy a városi körkemenyze mellett északra fekvő 65
hold és 1129 □ öl területű misik tagföld; egy a külső baromvásártéri közlegelő
mellett északra fekvő 289 hold és 1188 □ öl területű harmadik tag föld; egy
a szikgáti volt cserépvető körüli 28 hold epreskerti föld, az ezen lévő most már
gazdasági épületek, és az innen és akra fekvő 374 hold és 180 □ öl területű
negyedik tagföld és egy a szikgáti cserépvető és az állam vasut mellett délre
fekvő 296 hold és 693 □ öl területű ötödik tagföld jövő 1888. évi november
1-től hat évre; — továbbá a Czeglédi József-féle 15 boglyás kaszáló; a csapó-
uic ai 682. sorszámu háznak 3 hold és 1050 □ öl ondódi föld; 1887. évi
október 1-től három évre, s végre a hadházi vasuti 128 és 129. sz. őrházak
melletti 2886. □ öl föld és az olajtűző melletti legeltetési jog folyó 1887. évi
ápril 1-től három évre, a városháza nagytanács termében folyó 1887. évi augusz-
tus 30 ik napján d. e. 10 órakor nyilvános árverésen, a város számvevő hivata-
lánál megtekinthető feltételek mellett haszonbérbe fognak adadni, miről az árve-
relni kívánók azzal értesítetnek, hogy a kiküldési árak 10%-át az árverelő
bizottság kezéhez készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen, 1887. augusztus 1.

A városi tanácstól.

Kosztadásra

vállalkozó kerestetik

A debreczeni kir. gazdasági taninté-
zetről mintegy 80 tanuló ellátására ok-
tober elsőjétől vállalkozó kerestetik.
Az üzlet csekély befektet-
tessel kezelhető, mert a felsze-
relést a tanintézet adja. Ajánlatok augusz-
tus hó 20-ikáig elfogadtatnak az igaz-
gatóságánál, hol a feltételek megtekin-
thetők.

Én. Csillag Anna

185 ctm. hosszú óriási
Loreley-hajammal,
melyet az általam föltalált
kenőcs 14 havi használat
után nyertem, mely meg-
akadályozza a hajkihullást
elősegíti a hajnövést és
erősíti a hajbőrt, uraknak
elősegít egy teljes erőse-
szakainövét, rövid ideig
való használat, után a haj-
nak, valamint a szakálnak
természetes színt és sűrű-
séget kölcsönöz és megőr-
ja korai őszüléstől a leg-
magasabb korig.
Egy köcsög ára 50 fr.
1 frt, 2 frt. Postával kü-
lde naponként a pénz il-
leges befekldése vagy pos-
tatanvételt mellett az egész
világba.
Csillag és társa,
BUDAPEST,
király-utca 26.

87.

416. szám.

ÁRJEGYZÉK.

az „ISTVAN“ gőzmalom
készítményeinek

KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENEN

és a folyó évi április 18-án Budapesten tar-
tott általános magyar malomgyűlésen megál-
lapított s folyó évi június 1-én életbe lépett
eladási, fizetési és szállítási módokatokra
vonatkozó egyezmények szerint.

AB. Asztali dara nagyszemű	100 ktl
16.20	
C. Szinte középszemű	15.20
0. Királyliszt	15.60
1. Lángliszt	15.20
2. Montliszt	14.80
3. Zsemlyelisztt 1-sz rendű	14.40
4. " 2-od rendű	14.00
5. Fehér kenyérlisztt 1-sz rendű	13.60
6. szinte 2-od "	13.20
7. Közép kenyérlisztt 1-sz "	12.60
8. " 2-od "	11.40
8 1/2 Barna " 1-sz "	10.20
8 3/4 " 2-od. á 70 ktlgr.	9.00
9. Láblisztt " á 70 ktlgr.	6.40
10. Veres liszt " á 50 ktlgr.	—
11. Finom korpá zsákkal 50 "	3.80
12. Durva korpá zsákkal á 50 ktlgr.	3.20

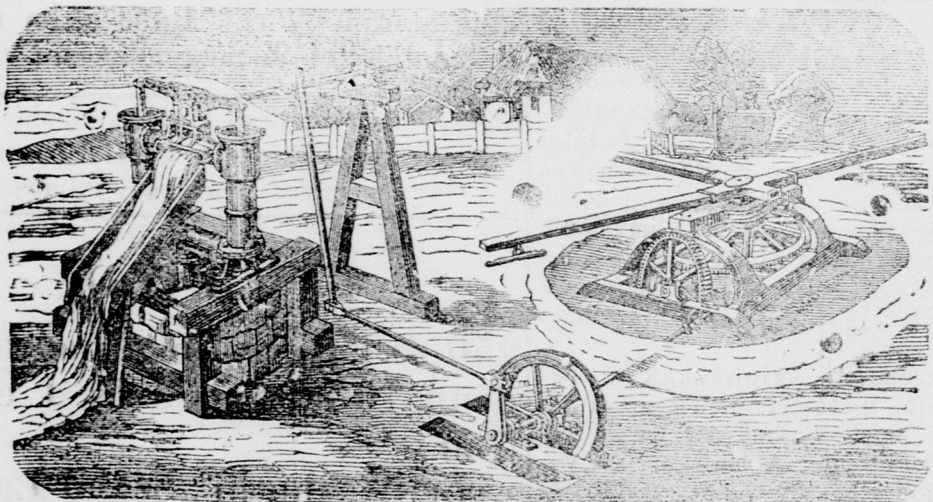
A finom és durva korpá árából eddig
engedélyeztet 5%-től engedmény a fennem-
lírtt egyezmény folytán júniu 1-től fogva
szintén beszűnttetett.

Debreczen, 1887. július 23.

Alapított 1858-ban.

W A L S E R F E R E N C Z

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára harang és ércöntödéje
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánok részére, modern
technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK

felszerelésére

szagmentes úrszékek

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten köldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

HIRDETME

előfizetési pénzek és a h
valamint a lap sze
minden közlemény

Dármentelen levelek c
fogadtatn

XIV. évfő

Külföldi

(B. G.) Kom

ran felmerült a
tőkepenzesek Ma
ágakat akarnak
hire volt az err
hanem már tényl
tek ugy Budapes
országban.

Magyarorszá
igy létesítheti u
szünnék meg az
nak lenni; csa
magát gazdaság
igy fejtheti ki s
ját tőkénk és
létesítésére nem
záció, a halad
oly összegekbe,
legelt minden ál
telen köcsön v
s saját maga nem
Az agrikultur tá
létnek örvend;
tőkék felett; ez
velés nem alkal
Ez volt o
ció költségait,
teremtettük, cs
től kölcsönöztük
földi tőke rakta
külföldi tőke
külföldi tőke a
haladásunknak.

Iparunk is
özönlő tőke s
tőkének kell
ez a tőke fogja
kerekeit. És ez
helyes. Nekünk
na lesz belőle.
ömlik, ahol n

A „Debrecze

A debreczeni

— Müépít
Kü

A X-ik sz
lől az 1000-ik
resztyn építés
határozottabban
s innen kezdve
román épít

E román
keresztyn nép
leginkább a g
elő sajátosságo
tehát nem más,
tovább fejlesz
nek. Romanom
római nyelvből
is románnak m
s több nyelvek

A román
is szoros össze-
zanatok fejlődé
a templom épít
itt is határozó
lás óriási ráz
uj meg uj kise-
tek, melyek va-
sok vagy rész-
tájára rendezte
voltak is az e
köztük egy kö-
tyenség fogalt
Nagy Ká-
lása után egész
tonos vajadás